

# Сукоб интереса код доделе средстава на конкурсима за суфинансирање програма медија и пројеката удружења

Аутор: Немања Ненадић, Београд, 2021

## Садржај

Конкурси за медије .....	3
Који пропису уређују ову област.....	3
Ко учествује у одлучивању .....	3
Уређење сукоба интереса у Закону о јавном информисању и медијима и подзаконским актима	5
Уређење сукоба интереса код јавних функционера .....	6
Ко су јавни функционери .....	6
Правила о сукобу интереса за јавне функционере .....	6
Примена правила о сукобу интереса за јавне функционере .....	8
Службенички прописи .....	9
Примена правила одлучивања у Управном поступку.....	11
Сукоб интереса чланова комисије у медијским прописима .....	13
Сукоб интереса у радној верзији измене медијских прописа .....	17
Конкурси за удружења .....	20
Који пропису уређују ову област.....	20
Ко учествује у одлучивању .....	20
Уређење сукоба интереса у Закону о удружењима и подзаконским актима .....	22
Уређење сукоба интереса код јавних функционера .....	23
Ко су јавни функционери .....	23
Правила о сукобу интереса за јавне функционере .....	23
Примена правила о сукобу интереса за јавне функционере .....	25
Службенички прописи .....	26
Примена правила одлучивања у Управном поступку.....	28
Сукоб интереса чланова комисије у прописима који се односе на удружења .....	30

## Конкурси за медије

### Који пропису уређују ову област

Поступак у којем се додељују средства за суфинансирање програма од јавног интереса који се реализују путем медија уређен је Законом о јавном информисању и медијима (*"Сл. гласник РС", бр. 83/2014, 58/2015 и 12/2016 - аутентично тумачење*), подзаконским актом Министарства културе и информисања (**ПРАВИЛНИК О СУФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА - "Сл. гласник РС", бр. 16/2016 и 8/2017**) актима појединих јединица локалне самоуправе које су уредиле ову област (нпр. **ПРАВИЛНИК О СУФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА ИЗ БУЏЕТА ГРАДА ВРАЊА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА "Сл. гласник Града Врања", бр. 5/2017**) и одлукама о расписивању појединих конкурса.

### Ко учествује у одлучивању

Прописи предвиђају више нивоа одлучивања у вези са медијским конкурсима. Изричито су прописане неколике дужности које има руководиоца органа који расписује овакве конкурсе (министар културе и информисања, покрајински секретар за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, градоначелник, председник општине):

1. На основу члана 24, став 3. Закона и члан 19. ст. 1. Правилника, руководиоца именује чланове стручне комисије.
2. На основу члана 21. ст. 6 Правилника бира чланове комисије на основу предлога новинарских и медијских удружења.
3. На основу члана 25. ст. 1. Закона и члана 24. став 1. и члана 37. Правилника, руководиоца доноси одлуку о расподели средстава, на основу образложеног предлога (стручне) комисије.
4. Доноси одлуку о расподељивању средстава без конкурса (члан 27. ст. 1 Закона, односно члана 30, 32. ст. 2. Правилника

Поред ових права и обавеза које произлазе из медијских прописа, руководиоци органа имају и она која проистичу из других прописа – у вези са представљањем институције, давањем налога о коришћењу буџета, запошљавањем и слично.

Занимљиво је да су Правилником Града Врања прописана донекле другачија решења. Наиме, ту се предвиђа да градоначелник потписује уговор о додели средстава. С друге стране, Градско веће доноси одлуку о утврђивању висине средстава која ће бити расподељена, расписује конкурс, извештаји о реализацији пројеката достављају се Градском већу (када су пројекти вишегодишњи),

Градско веће именује Комисију која прегледа извештаје о реализацији пројеката и разматра њен извештај, а претходно ближе одређује задатке те комисије. Градско веће такође одређује проценат намене средстава за суфинансирање пројеката, за сваки конкурс може да одреди ближе критеријуме за оцењивање пројеката, да решењем именује чланове стручне комисије за оцену пројеката, позива новинарска и медијске удружења као медијске стручњаке да именују чланове комисије и бира чланове Комисије на основу доспелих предлога. Градско веће доноси решење о расподели средстава, може да изради извештај о спроведеном конкурс, упућује захтев за повраћај средстава и пријављује податке Регистру медија. Стручне и административно – техничке послове за потребе Градског већа обављају службеници Одељења за друштвену делатност. Истина, разлике у односу на законска решења чини нешто мањим чињеница да радом градског већа руководи градоначелник.

У одлучивању поводом конкурса за медије учествују и државни службеници односно службеници у органима АП и локалних самоуправа:

1. На основу члана 10. ст. 1. Правилника, стручна служба органа проверава документацију поднету на конкурс (испуњеност услова и поштовање рокова).
2. На основу члана 11. став 5. Правилника стручна служба сачињава записник о испуњености услова и доставља га члановима комисије.
3. На основу члана 18. и 26. стручна служба прибавља податке од РЕМ и Савета за штампу о изреченим мерама
4. На основу члана 22. ст. 3. Правилника Стручна служба органа одређује лице које ће обављати посао секретара комисије.
5. На основу члана 23. ст. 1. прибавља мишљење од националног савета националне мањине
6. На основу члана 28. ст. 2. доставља уговор учесницима конкурса у најкраћем могућем року

Послови секретара комисије нису ближе уређени, већ само то да секретар „није члан комисије“ (члан 22. ст. 4. Правилника). Иако није изричито одређено, на основу одредбе према којој Стручна служба „одређује“ секретара може се закључити да би то требало да буде неко од запослених службеника у Стручној служби.

Најзад, у одлучивању учествује и комисија.

На основу члана 24. ст. 1. Закона, комисија од три или пет чланова оцењује пројекте поднете на конкурс.

Правилником су ове одредбе нешто више разрађене. Чланом 21. прописано је да се решењем о именовању чланова комисије утврђују се њихова права и обавезе. Члан 22. прописује да комисија на првој седници бира председника комисије, који координира рад комисије и води седнице. Оцењивање пројекта врши сваки члан комисије независно, за сваки пројекат и по сваком од критеријума. Чланови комисије, на захтев, добијају на увид пројекте који се нису разматрали. О раду комисије води се записник. Комисија је обавезна да за сваки пројекат који се разматра сачини образложење у коме се наводе разлози за прихватање или неприхватање пројекта. На

основу члана 23. чланови комисије су обавезни да, уз пуно уважавање, размотре мишљење националног савета националне мањине.

Из описаног се може закључити да сукоб интереса може да се јави код руководиоца органа који додељује средства на конкурс, код запослених у том органу, код секретара комисије (уколико није реч о запосленом), као и код чланова комисије. Ситуације у којима сукоб интереса може да се јави за сваку од наведених категорија лица није једнаке врсте, имајући у виду природу одлука које доносе или на које могу да утичу, па се мора размотрити посебно.

Треба имати у виду да на крајњу одлуку о томе ко ће све добити односно, ко неће добити подршку из буџета за суфинансирање програма који се реализују путем медија, имају и чланови других органа и тела. Наиме, на ове одлуке посредно могу да утичу чланови Регулаторног тела за електронске медије и Савета за штампу, јер се њихове одлуке узимају у обзир при оцени појединих критеријума за доделу средстава, као и национални савети националних мањина, од којих се обавезно прибавља мишљење у вези са пројектима поднетим на конкурсе расписане ради подизања квалитета информисања припадника националних мањина (члан 24, ст. 2. Закона). Разматрање евентуалног сукоба интереса ових лица превазилази обим ове анализе. Поред тога, утицај њихових одлука је посредан и макар формално није везан за доношење одлуке на конкретном конкурс за суфинансирање, већ се те одлуке доносе у вези са другим питањима и са дејством на све конкурсе који су већ расписани, односно који ће бити расписани у периоду у којем су те одлуке и даље релевантне према постављеним критеријумима.

## Уређење сукоба интереса у Закону о јавном информисању и медијима и подзаконским актима

Једина одредба Закона који уређује питања могућег сукоба интереса приликом одлучивања о медијским пројектима који се суфинансирају из буџета налази се у члану 24. Ту је прописано да се „за члана комисије именује се лице које је независни стручњак за медије или је медијски радник“ и да „предложена лица не смеју бити у сукобу интереса нити обављати јавну функцију, у складу са правилима о борби против корупције.“ Правилник Министарства, надовезујући се на ову одредбу прописао је (у члану 22), да „сваки члан комисије, након увида у конкурсну документацију, даје писмену изјаву да није у сукобу интереса и да не обавља јавну функцију.“

Имајући у виду да се ови чланови Закона и Правилника односе искључиво на конкурсну комисију, то значи да **питање сукоба интереса код других учесника у процесу одлучивања није уређено медијским прописима.**

Поред тога, ове одредбе нису у потпуности уредиле питање сукоба интереса ни код чланова конкурсне комисије, а ни међусобно нису у складу. Наиме, законска забрана именовања формулисана је тако да се односи на сукоб интереса **који се може утврдити унапред** (приликом именовања члана комисије), а не и на ситуације сукоба интереса које се могу уочити касније. У том

тренутку постоји само потенцијални сукоб интереса, који би проистацао, на пример, из чињенице да је члан комисије запослен у неком издавачу медија и да тај издавач медија *може* да се појави као учесник на конкурс. Међутим, тумачење законске норме као да постоји таква забрана противи се осталим одредбама истог закона, а пре свега чињеници да се у комисију именују између осталих и новинари. Законодавац је имао прилику да забрану формулише тако да делотворније предупреди сукоб интереса, али то није учинио (нпр. да је прописано да се у конкурсну комисију могу именовати само новинари и друга лица која немају власнички удео или радно ангажовање у медијима који се *не могу јавити на конкурс*).

Правилник делимично отклања ове пропусте законодавца, па обавезује чланове комисије да потпишу изјаву да немају сукоб интереса, **након увида у конкурсну документацију**, то јест, након што је постало јасно ко се све пријавио на конкурс и да ли су чланови комисије на неки начин повезани са конкретним учесницима конкурса.

## Уређење сукоба интереса код јавних функционера

Ко су јавни функционери

Иако медијски прописи не садрже правила о сукобу интереса код свих учесника у поступку, то не значи да је питање сукоба интереса у потпуности неуређено. Наиме, на поједине доносиоце одлука (оне који имају својство јавних функционера) односе се одредбе Закона о спречавању корупције („Службени гласник РС“, бр. 35 од 21. маја 2019, 88 од 13. децембра 2019, 11 од 12. фебруара 2021 - Аутентично тумачење и 94 од 27. септембра 2021). Према постојећим законским одредбама та правила се односе на министра (културе и информисања), државног секретара и помоћнике министра, као и секретара министарства. Оне се такође односе на надлежног покрајинског секретара, подсекретара, заменика и помоћника покрајинског секретаријата. На локалном нивоу јавни функционери су градоначелник / председник општине, њихови заменици, чланови градског / општинског већа, начелници градских / општинских управа, као и одборници у скупштинама (што је мање релевантно за питање конкурса). Списак актуелних јавних функционера доступан је овде: [https://www.acas.rs/pretraga\\_registra/#/acas/funkcioner](https://www.acas.rs/pretraga_registra/#/acas/funkcioner)

Правила о сукобу интереса за јавне функционере

За јавне функционере су релевантне следеће одредбе Закона о спречавању корупције:

### **Одредбе о дефиницијама (члан 2)**

....

5) „члан породице” је супружник или ванбрачни партнер, родитељ или усвојитељ, дете или усвојеник јавног функционера;

б) „повезано лице” је члан породице јавног функционера, крвни сродник јавног функционера у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, као и физичко или правно лице које се према другим основама и околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са јавним функционером;

...

#### **Основна правила о обављању јавне функције (члан 40)**

Јавни функционер дужан је да јавни интерес не подреди приватном, да се придржава прописа који уређују његова права и обавезе и ствара и одржава поверење грађана у савесно и одговорно обављање јавне функције.

Јавни функционер не сме бити зависан од лица која би могла да утичу на његову непристрасност, нити да користи јавну функцију зарад стицања било какве користи или погодности за себе или повезано лице.

Јавном функционеру је забрањено да употреби, ради стицања користи или погодности себи или другом или доношења штете другом, информације до којих дође на јавној функцији, ако нису доступне јавности.

#### **Појам сукоба интереса (Члан 41.)**

Сукоб интереса је ситуација у којој јавни функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на обављање јавне функције.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за јавног функционера или повезано лице.

#### **Обавештавање Агенције (Члан 42.)**

Јавни функционер је дужан да, приликом ступања на дужност и током вршења јавне функције, без одлагања, а најкасније у року од пет дана, писмено обавести непосредно претпостављеног и Агенцију о сумњи у постојање сукоба интереса или о сукобу интереса који он или са њим повезано лице има.

Јавни функционер је дужан да прекине поступање у предмету у којем постоји сумња у сукоб интереса, изузев ако постоји опасност од одлагања.

Агенција даје мишљење о томе да ли постоји сукоб интереса у року од 15 дана од дана пријема обавештења јавног функционера.

Ако јавни функционер тражи мишљење о постојању сукоба интереса у поступку јавних набавки, Агенција даје мишљење о томе у року од осам дана.

*Агенција може да позове јавног функционера и тражи да достави потребне податке, у циљу прибављања информација о постојању сукоба интереса из ст. 1. и 4. овог члана.*

*Ако Агенција утврди да постоји сукоб интереса из ст. 1. и 4. овог члана, о томе обавештава функционера и орган у коме он врши јавну функцију и предлаже мере за отклањање сукоба интереса.*

*Одредбе ст. 1. и 6. овог члана не искључују примену одредби о изузећу прописаних другим законима.*

### **Покретање поступка одлучивања о постојању сукоба интереса (Члан 43.)**

*Агенција покрене по службеној дужности поступак у коме одлучује о постојању сукоба интереса, у року од две године од дана сазнања за постојање поступања или непоступања јавног функционера које је изазвало сумњу у сукоб интереса.*

*Поступак из става 1. овог члана не може се покренути или окончати, ако је од поступања или непоступања јавног функционера које је изазвало сумњу у сукоб интереса протекло пет година.*

*Агенција може да покрене поступак и по пријави физичког или правног лица.*

### **Примена правила о сукобу интереса за јавне функционере**

На основу ових одредаба, на пример, министар културе, покрајински секретар, као и градоначелници и председници општина, били би у обавези да Агенцију за спречавање корупције у року од пет дана писмено обавесте о „сумњи у сукоб интереса“ или о „сукобу интереса“ коју имају у вези са доношењем одлука о конкурсима. На пример, то би значило да градоначелник чији супружник има власнички удео у издавачу неког медија који се нашао на списку предложених пројеката од стране стручне комисије, мора да се обрати Агенцији за спречавање корупције пре него што потпише одлуку о додели средстава.

Такође, министар, покрајински секретар или градоначелник би морао да се обрати Агенцији уколико има недоумице о томе да ли је неки његов пријатељ/познаник/бивши пословни партнер и слично који је сувласник издавача медија или запослени у медију повезано лице у смислу Закона, те да ли сме да учествује у процесу одлучивања, односно да ли сме да потпише одлуку о додели средстава.

Према одредбама Закона о спречавању корупције, функционер би „био дужан да прекине поступање у предмету у којем постоји сумња у сукоб интереса, изузев ако постоји опасност од одлагања“. Остаје недоречено да ли би се у случају неких конкурса тумачило да таква опасност постоји. На пример, такве дилеме би се могле јавити због тога што је конкурс расписан касно и што би чекање на мишљење Агенције додатно одужило чекање на реализацију медијских пројеката и угрозило њихово спровођење. Још снажнији аргумент би могло да буде поштовање рока из члана

24. ст. 3. Правилника, према којем се одлука о расподели средстава доноси најкасније у року од 90 дана од дана закључења конкурса.

Зато би требало размотрити да се питање решавања сукоба интереса уреди додатно кроз медијске прописе, нарочито у погледу чекања на мишљење Агенције о могућем сукобу интереса. То би могло бити постављање обавезе функционеру да затражи мишљење Агенције у одређеном року пре истека рока за доношење одлуке о расподели средстава, односно, најмање 15 дана пре истека тог рока (или нешто дуже, имајући у виду могућност да Агенција свој одговор доставља поштом).

Битно је напоменути да би до сукоба интереса јавних функционера могло да дође и у неким претходним фазама конкурса – на пример, код именовања чланова комисије. Међутим, у тим ситуацијама није реч о повезаности функционера са учесницима конкурса, већ са појединцима који су чланови стручне комисије. Последица неразрешеног сукоба интереса у тим ситуацијама неће бити непримерени утицај на одабир пројеката који ће бити суфинансирани (јер није реч о повезаности са учесницима конкурса), већ то може бити одабир кандидата који су на неки начин повезани са самим функционером (нпр. зарад омогућавања додатне зараде). Функционер и у овом случају мора да поштује правила из Закона о спречавању корупције.

Остаје недоумица на који начин се неки од наведених облика сукоба интереса може разрешити. Наиме, у случају да сам руководилац није подобан да одлучује о том питању због сукоба интереса, поставља се питање ко би одлучивао уместо њега. То може бити државни секретар, заменик покрајинског секретара, заменик градоначелника (председника општине), будући да су то лица која мењају ове функционере у случају спречености. Међутим, и тада се може поставити питање сукоба интереса. Наиме, на основу члана 24. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон), државни секретар за свој рад одговара министру и Влади, поставља га и разрешава Влада, на предлог министра. Стога би се могло тумачити да ни државни секретар не може да одлучује у потпуности непристрасно о питањима због којих сам министар има сукоб интереса.

## Службенички прописи

За сукоб интереса код запослених (осим функционера) у Министарству, Покрајинском секретаријату и локалним самоуправама примењују се и одредбе Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79 од 16. септембра 2005, 81 од 23. септембра 2005 - исправка, 83 од 30. септембра 2005 - исправка, 64 од 13. јула 2007, 67 од 20. јула 2007 - исправка, 116 од 22. децембра 2008, 104 од 16. децембра 2009, 99 од 11. септембра 2014, 94 од 19. октобра 2017, 95 од 8. децембра 2018 157 од 28. децембра 2020.), односно одредбе **Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе** ("Службени гласник РС", бр. 21 од 4. марта 2016, 113 од 17. децембра 2017, 113 од 17. децембра 2017 - др. закон, 95 од 8. децембра 2018.) **Пријављивање интереса у вези с одлуком органа.**

Члан 44. Закона који уређује ова питања код запослених у покрајинској и локалној администрацији налаже службеницима да писмено обавесте непосредног руководиоца о сваком интересу који тај службеник или с њиме повезано лице, може имати у вези са одлуком у чијем доношењу учествује, ради одлучивања о изузећу (службеник на положају писмено обавештава орган надлежан за његово постављење.) Поред тога, примењују се и друга правила о изузећу која су прописана Законом о општем управном поступку.

Закон о државним службеницима је детаљнији. Ту се у члану 25. дефинише сукоб интереса (на исти начин као и за функционере), као и генерална дужност службеника да предузме све што је у његовој могућности како би избегао било какву ситуацију сукоба интереса, а ако се таква ситуација није могла избећи, примењују се одредбе овог закона о управљању сукобом интереса. Правила за функционере се примењују када је реч о одређивању круга повезаних лица.

Члан 30. поставља обавезу службеницима да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана писмено пријаве непосредном руководиоцу постојање приватног интереса у вези са обављањем одређених послова и уздржавање од даљих активности које могу угрозити јавни интерес, док руководиоца не одреди другог државног службеника који ће обављати те послове.

Сматраће се да приватни интерес нарочито постоји ако државни службеник учествује у пословима надзора или контроле, односно у другим пословима у којима се одлучује о правима и обавезама правних лица или предузетника код којих државни службеник обавља додатни рад или је обављао додатни рад у периоду од две године пре вршења надзора или контроле, односно одлучивања.

Ако непосредни руководиоца сматра да не постоји однос зависности или приватни интерес који оправдава изузимање државног службеника из обављања одређених послова, дужан је да о томе обавести државног службеника у року од три дана од дана пријема пријаве након чега државни службеник наставља рад на тим пословима. Кад државним органом руководи државни службеник, он о интересу писмено обавештава државни орган или тело надлежно за његово постављење. Правила о изузећу из ЗУП-а се свакако примењују.

Ако државни службеник има сумњу у погледу тога да ли постоји сукоб интереса дужан је да о томе у року од три дана писмено затражи мишљење руководиоца, а руководиоца је дужан да државном службенику достави писмени одговор у року од пет дана од дана пријема захтева за мишљење. Такође, државни орган дужан је да одреди државног службеника који ће бити обучен да даје савете и смернице другим државним службеницима и руководиоцу у вези са спречавањем сукоба интереса, разматра ефикасност примене правила о сукобу интереса у државном органу и предлаже мере за њихово унапређење и сачини извештај о управљању сукобом интереса у државном органу. Државни орган објављује годишњи извештај о управљању сукобом интереса у државном органу. (чланови 30а и 30б који су уведени допунама из 2018).

Из ових одредаба се може уочити пре свега то да правила о сукобу интереса и његовом решавању нису у једнакој мери развијена за јавне службенике на републичком и другим нивоима власти. У фокусу законодавца су питања сукоба интереса до кога може доћи када службеник обавља послове који су у вези са привредним субјектима у којима он има неки приватни интерес (додатни рад у

издавачу медија). Међутим, и у другим случајевима повезаности или макар сумње у повезаност, постоји обавеза обавештавања руководиоца или тражења савета од посебно одређеног службеника. То би, на пример, могле бити ситуације када се на конкурс пријави издавач медија код којег је запослен неко од рођака службеника који обавља послове у вези са тим конкурсом.

## Примена правила одлучивања у Управном поступку

Приликом разматрања постојећих правила такође треба имати у виду и одредбе Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18 од 1. марта 2016, 95 од 8. децембра 2018 - Аутентично тумачење). Оне се односе како на јавне функционере, тако и на јавне службенике који учествују у поступку одлучивања.

У питању су следеће одредбе:

### **Овлашћено службено лице и делегација овлашћења (члан 39)**

*(1) Орган поступа у управној ствари преко овлашћеног службеног лица.*

*(2) Овлашћено службено лице, у смислу овог закона, јесте лице које је распоређено на радно место које чине и послови вођења поступка и одлучивања у управној ствари, или само послови вођења поступка или предузимања појединих радњи у поступку.*

*(3) Ако службено лице није одређено, решење у управном поступку доноси руководилац органа.*

*(4) Орган на погодан начин објављује која су службена лица овлашћена за одлучивање у управним стварима, а која за предузимање радњи у поступку пре доношења решења.*

*(5) Колегијални орган може да овласти свог члана да води управни поступак и припрема одлуку.*

### **Изузеће овлашћеног службеног лица (Члан 40.)**

*(1) Овлашћено службено лице мора бити изузето:*

*1) ако је у поступку странка, сведок, вештак или законски заступник или пуномоћник странке;*

*2) ако је са странком, законским заступником или пуномоћником странке крвни сродник у правој линији, а у побочној линији до четвртог степена закључно, супружник или ванбрачни партнер или сродник по тазбини до другог степена закључно, па и када је брачна заједница престала;*

- 3) ако је са странком у односу старатеља, усвојитеља, усвојеника или хранитеља;
- 4) ако је са законским заступником или пуномоћником странке у односу усвојитеља или усвојеника;
- 5) ако је учествовало у првостепеном поступку;
- 6) ако остварује накнаду или друга примања од странке или је ангажовано у управном одбору, надзорном одбору или радном или стручном телу странке;
- 7) ако исход поступка може да му донесе директну корист или штету;
- 8) ако постоје друге чињенице које доводе у сумњу његову непристрасност.

(2) Чим сазна да постоји неки разлог за изузеће из става (1) тач. 1)–7) овог члана, овлашћено службено лице **застаје с поступком и о разлогу за изузеће одмах обавештава лице или орган који одлучује о изузећу**. Кад сазна да постоји разлог за изузеће из тачке 8) овог члана оно о томе само обавештава лице или орган који одлучује о изузећу.

(3) Изузеће овлашћеног службеног лица може да захтева странка, у ком случају овлашћено службено лице поступа као да је оно сазнало да постоји неки разлог за изузеће. Странка је дужна да у захтеву наведе чињенице због којих сматра да постоји разлог за изузеће.

(4) Одредбе овог члана о разлозима за изузеће овлашћеног службеног лица сходно се примењују и на изузеће записничара и вештака.

(5) О томе да ли постоје разлози за изузеће записничара и вештака одлучује овлашћено службено лице.

#### **Одлучивање о изузећу овлашћеног службеног лица (Члан 41.)**

(1) О изузећу овлашћеног службеног лица одлучује руководилац органа, о изузећу руководиоца органа одлучује орган који је прописом одређен, а ако то није случај – другостепени или надзорни орган.

(2) О изузећу члана колегијалног органа одлучује председавајући колегијалног органа, а о изузећу председавајућег – колегијални орган.

(3) О изузећу се одлучује у року од пет дана од пријема обавештења овлашћеног службеног лица или захтева за изузеће.

(4) Колегијални орган чији је члан изузет наставља поступак без њега.

#### **Разлози за понављање поступка (Члан 176.)**

(1) Поступак који је окончан решењем против којег не може да се изјави жалба (коначно решење) понавља се:

...

3) ако је решење донело неовлашћено лице, или је поступак водило или у њему одлучивало неовлашћено лице или лице које је морало бити изузето;

...

Горе наведена правила из ЗУП се примењују **упоредо** са правилима из Закона о спречавању корупције (као и службеничких прописа). То значи да уколико је ЗУП предвидео неку обавезу које нема у ЗСК, функционер мора и њу да поштује. У том смислу, занимљиво је размотрити да ли постоји могућност да се примене правила из ЗУП која предвиђају шири спектар забрана (изузећа) у односу на она која познаје ЗСК. То би значило да министар или градоначелник не би ни у којем случају смели да закључе уговор са издавачем медија уколико је законски заступник тог издавача њихов сродник четвртог степена (нпр. сестра од стрица). Међутим, не би постојали разлози за обавезно изузеће уколико је та иста рођака запослена у издавачу медија. Чини се да су други разлози за изузеће већ обухваћени одредбама ЗСК.

Када је реч о државним и осталим јавним службеницима није потпуно јасно да ли би и за њих важила правила о изузећу. Наиме, они пружају административно – техничку подршку раду стручне комисије и обављају друге послове по налогу својих претпостављених или на основу правилника о систематизацији, а не доносе одлуке у тим предметима. Ипак у неким ситуацијама, начин обављања тог рада може утицати на одлучивање. Пример за то је разматрање потпуности пријава на конкурс и припрема материјала за комисију, прибављање информација од РЕМ и Савета за штампу и припрема информација за комисију у вези са тим и слично. Због тога би несумњиво било корисно да се правила о изузећу примене и на *рад службеника* који су на неки начин интересно повезани са учесницима конкурса, без обзира на то што они не доносе одлуке. Видели смо већ да је примена таквих правила несумњиво могућа на основу Закона о државним службеницима. Чини се да је она могућа и на основу ЗУП, имајући у виду да је реч о службеницима који „предузимају поједине радње у поступку“.

По свој прилици, одредбе Закона о општем управном поступку о изузећу не могу се применити и на чланове стручне комисије. Наиме, чланови комисије нису „службена лица“, јер је тај појам у ЗУП везан за појам „радног места“ (у органу), а чланови комисије се именују из реда независних стручњака и медијских радника, који су запослени негде другде (или нису уопште).

### Сукоб интереса чланова комисије у медијским прописима

Када је реч о сукобу интереса код самих чланова стручне комисије, актуелни правни оквир предвиђа следеће (члан 24. Закон о јавном информисању и медијима "Службени гласник РС", бр. 83 од 5. августа 2014, 58 од 30. јуна 2015, 12 од 12. фебруара 2016 - Аутентично тумачење):

*Чланове стручне комисије из става 1. овог члана именује руководилац органа који је расписао конкурс и то из реда независних стручњака за медије и медијских радника који нису у сукобу интереса и не обављају јавну функцију.*

Правилником који је донео Министар културе и информисања (Правилник о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања "Службени гласник РС", бр. 16 од 26. фебруара 2016, 8 од 3. фебруара 2017.)

прописано је следеће:

#### **Члан 20**

*За члана комисије именује се лице које је независни стручњак за медије или је медијски радник.*

***Предложена лица не смеју бити у сукобу интереса нити обављати јавну функцију, у складу са правилима о борби против корупције.***

#### **Члан 22**

*Комисија на првој седници бира председника комисије.*

*Председник комисије координира рад комисије и води седнице.*

*Стручна служба органа чији је руководилац расписао конкурс одређује лице које ће обављати посао секретара комисије.*

*Секретар комисије није члан комисије.*

***Сваки члан комисије, након увида у конкурсну документацију, даје писмену изјаву да није у сукобу интереса и да не обавља јавну функцију.***

*Оцењивање пројекта врши сваки члан комисије независно, за сваки пројекат и по сваком од критеријума.*

*Чланови комисије, на захтев, добијају на увид пројекте који се нису разматрали из разлога наведених у члану 11. ст . 2-4 овог правилника.*

*О раду комисије води се записник.*

*Комисија је обавезна да за сваки пројекат који се разматра сачини образложење у коме се наводе разлози за прихватање или неприхватање пројекта.*

Постојећа законска одредба прописује само правило да се за члана комисије не може одредити лице које је у сукобу интереса. Пошто се то правило примењује у време када се врши именовање чланова комисије, одредба не пружа одговор на питање како ће се разрешити сукоб интереса за који се **накнадно утврди** да постоји. Решење за тај проблем је делимично пронађено у одредбама Правилника (потписивање изјава да нису у сукобу интереса, на основу увида у то ко се пријавио на

конкурс), иако за прописивање тих правила није постојао законски основ. Због тога би најпре **требало утврдити** тај правни основ.

Међутим, ни кроз подзаконски акт није предвиђен механизам за решавање појединих проблема – шта ће се догодити ако члан посумња да је у сукобу интереса (али није потпуно сигуран у то), како ће се заменити члан који јесте у сукобу интереса и како ће се решити ситуација уколико је постојао сукоб интереса али га члан комисије није пријавио (које ће бити правне последице, на који начин ће они који су оштећени моћи да заштите своја права).

Решавање овог проблема је повезано са ширим питањем – одређивањем чланова комисије. Чини се да би у том смислу било од велике користи када би у Закону или у подзаконском акту било прецизирано како ће се утврдити да је неко лице „стручњак за медије“. Поред тога, било би од користи да постоји стална база података о таквим стручњацима, како би они могли са те листе да буду одабрани за чланове комисија. Решење овог проблема се може тражити и путем других мера. На пример, у подзаконском акту би могли бити прописани адекватни обрасци у оквиру којих би требало унети биографију кандидата за члана комисије, са подацима који показују испуњеност услова. То би могло бити праћено прописивањем критеријума на основу којих би се оцењивала квалификованост појединих кандидата. У сваком случају, неопходно је обезбедити да подаци о изабраним члановима комисије и начину избора буду јавни (уз заштиту података о личности које није неопходно објавити).

Једно од могућих решења за случај да се накнадно установи сукоб интереса код чланова комисије могло би бити именоване „резервних чланова“, који би се сматрали изабраним у Комисију у случају да се код неког од првобитно именованих чланова појави сметња за одлучивање. У одсуству такве одредбе, поступак одлучивања би био у застоју све док руководилац не донесе ново решење, којим разрешава члана који има сукоб интереса и именује новог. То би такође можда изискивало и понављање прикупљања предлога од овлашћених предлагача за чланове комисије. Алтернативно, могло би се прописати да се чланови комисије именују тек након подношења пријава на конкурс, када ће, на основу конкурсних пријава бити јасно који потенцијални чланови имају сукоб интереса.

Имајући све ово у виду дајемо следећи:

#### **Предлог за измену члана 24 и нови став 24а**

(све предложене измене у односу на постојећи текст Закона су видљиве у облику track changes)

#### **Конкурсна комисија**

Члан 24.

Оцену пројеката поднетих на конкурс врши комисија састављена од стручних лица која може да има од три или пет чланова (у даљем тексту: комисија).

На пројекте који се прилажу на конкурс који се расписује ради подизања квалитета информисања припадника националних мањина, обавезно се прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Чланове комисије из става 1. овог члана именује руководилац органа који је расписао конкурс.

Чланови комисије именују се из реда независних стручњака за медије и медијских радника.

Већина чланова комисије из става 1. овог члана именује се на предлог новинарских и медијских удружења уколико такав предлог постоји и уколико предложена лица испуњавају законом предвиђене услове.

Чланови комисије именују се за сваки конкурс посебно, а одлука о именовању се објављује се на веб-сајту органа из става 2. овог члана.

Поред чланова комисије, одлуком се именују и заменици чланова, који ће у случају наступања разлога који су предвиђени овим законом, обављати послове члана комисије уместо именованог члана.

За члана комисије не може се именовати лице које врши јавну функцију у смислу закона којим се уређује спречавање корупције.

Чланови комисије из реда независних стручњака за медије и медијских радника именују се из реда кандидата који су уписани у регистар независних стручњака за медије и медијских радника које води Министарство и који су дали пристанак за именовање.

Услови за упис у регистре из става .... овог члана, начин њиховог доказивања, поступак уписа и начин објављивања регистара уређују се актом Министра.

#### **Члан 24а Сукоб интереса члана комисије**

Члан комисије који је у сукобу интереса поводом питања из области рада комисије, који има сумњу да је у таквом сукобу интереса или на чији сукоб интереса комисији односно органу из члана 24. овог закона укаже учесник конкурса или треће лице не може учествовати у раду комисије.

Појам сукоба интереса из става 1. овог закона, као и појам „повезаног лица“ тумачи се у складу са одредбама закона којим се уређује спречавање корупције код јавних функционера.

Члан комисије који је у сукобу интереса о томе без одлагања обавештава лице које га је именovalo и свог заменика и подноси оставку.

Даном достављања оставке, сва права и дужности преузима заменик члана.

По пријему обавештења о сумњи у постојање сукоба интереса члана комисије, руководилац органа из члана 24. овог закона, у року од 15 дана, доноси, а орган објављује, образложену одлуку којом утврђује да нема сметњи да члан комисије настави са радом, односно одлуку којом се члан

комисије разрешава. У случају потребе, руководиоца органа ће пре доношења одлуке прибавити мишљење Агенције за спречавање корупције, која је дужна да такво мишљење, на основу предочених информација, достави у року од седам дана.

Актом Министра се прописују облици повезаности између члана комисије и учесника конкурса, односно лица која су повезана са учесницима конкурса, за које ће се увек сматрати да представљају приватни интерес који утиче или може да утиче на рад члана комисије.

Напомена: предложено је брисање појма „стручна“ испред речи „комисија“, јер се чини да је реч о дуплирању (већ се предвиђа да ће у комисију бити именовани стручњаци). Уколико је потребно да остане постојећа синтагма („стручна комисија“), онда би њу требало користити у свим ставовима члана 24, што тренутно није случај.

О одредбама које би биле уврштене у подзаконски акт:

Актом министра би могли бити прецизније описани случајеви сукоба интереса који би водио разрешењу члана конкурсне комисије. То, између осталог, могу бити ситуације када члан комисије или члан његове породице, односно правно лице у којем има власнички удео имају финансијски интерес – власништво у издавачу медија или другог правног лица који ће учествовати у реализацији пројекта, ситуације када је члан комисије или члан његове породице члан органа управљања, запослен или радно ангажован у издавачу медија или код другог правног лица које ће учествовати у реализацији пројекта.

Сукоб интереса у радној верзији измене медијских прописа

У последњој доступној радној верзији новог Закона о јавном информисању и медијима (октобар 2021), у вези са сукобом интереса чланова комисије усаглашене су следеће одредбе:

*Чланови комисије дужни су да потпишу изјаву о непостојању сукоба интереса у вези са радом и одлучивањем комисије (Изјава о непостојању сукоба интереса).*

*Именовано лице не може предузимати радње у својству члана комисије пре него што потпише изјаву о непостојању сукоба интереса .*

*У случају сазнања да се налази у сукобу интереса, члан комисије је дужан да о томе одмах обавести руководиоца органа који је именован комисију и да се изузме из даљег рада комисије.*

*О постојању сукоба интереса руководиоца органа који је расписао конкурс одлучује у сваком појединачном случају.*

*Када се утврди да постоји сукоб интереса руководиоца органа који еј расписао конкурс именује новог члана комисије.*

Поред наведеног постоји предлог да се у Закон уврсти и следећа одредба, у вези са којом није постигнута сагласност:

#### **Члан 24а**

##### **Сукоб интереса члана комисије**

*Појам „сукоба интереса“, као и појам „јавне функције“, „члана породице“ и „повезаног лица“ тумачи се у складу са одредбама закона којим се уређује спречавање корупције код јавних функционера.*

*Нарочито ће се сукобом интереса подразумевати следеће ситуације:*

- 1) Члан комисије, члан његове породице, крвни сродник у правној линији или у побочној линији закључно са четвртим степеном сродства, или тазбински сродник закључно са другим степеном сродства учествује у реализацији пројекта*
- 2) Лице из тачке 1) је запослено или је члан органа управљања правног лица или је предузетник који учествује на конкурс или ће учествовати у реализацији пројекта*
- 3) Члан комисије, члан његове породице, правно лице у којем је члан комисије или члан његове породице члан орган управљања или у којем има акције или уделе у вредности већој од 10% има уговорни однос са правним лицем или предузетником који учествује на конкурс или ће учествовати у реализацији пројекта*
- 4) Члан комисије је члан органа управљања или има власнички удео у правном лицу које је оснивач другог правног лица које учествује на конкурс или ће учествовати у реализацији пројекта*
- 5) Члан комисије је члан удружења које као издавач медија учествује на конкурс*

*Члан комисије који има сукоб интереса, који има сумњу да је у таквом сукобу интереса или на чији могући сукоб интереса комисији односно органу из члана 24. овог закона укаже учесник конкурса или треће лице не може учествовати у раду комисије.*

*Члан комисије који је у сукобу интереса о томе без одлагања обавештава руководиоца органа из члана 24. ст. 3. овог закона, а руководиоца га у року од 7 дана разрешава и именује новог члана.*

*По пријему обавештења о сумњи у постојање сукоба интереса члана комисије, руководиоца органа из члана 24. овог закона, у року од 15 дана, доноси, а орган објављује, образложену одлуку којом утврђује да нема сметњи да члан комисије настави са радом, односно одлуку којом се члан комисије разрешава и именује нови. У случају потребе, руководиоца органа ће пре доношења одлуке о постојању сукоба интереса прибавити мишљење Агенције за спречавање корупције,*

*која је дужна да такво мишљење, на основу предочених информација, достави у року од седам дана.*

*Актом Министра могу се прописати и други облици повезаности између члана комисије и учесника конкурса, односно лица која су повезана са учесницима конкурса, поред оних из става 2. овог члана, за које ће се увек сматрати да представљају приватни интерес који утиче или може да утиче на рад члана комисије.*

## Конкурси за удружења

### Који пропису уређују ову област

Поступак у којем се додељују средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање пројеката од јавног интереса који реализују удружења уређен је **Законом о удружењима** ("Сл. гласник РС", бр. 51/2009, 99/2011 - др. закони и 44/2018 - др. закон), подзаконским актом Владе Републике Србије (**Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења** – "Сл. гласник РС" 16/2018), актима појединих органа АПВ и јединица локалне самоуправе које су уредиле ову област (нпр. **Правилник о начину и поступку остваривања права на доделу средстава из буџета града Прокупља за програме и пројекте удружења грађана односно невладиних организација** – "Сл. лист града Прокупља", бр. 7/2019 и 2/2021, **Правилник о ближим критеријумима, начину и поступку доделе средстава или недостајућег дела средстава из буџета града сремска митровица за подстицање програма и пројеката од јавног интереса која реализују удружења** ("Сл. лист града Сремска Митровица", бр. 14/2019) и одлукама о расписивању појединих конкурса.

### Ко учествује у одлучивању

Прописи познају неколико нивоа одлучивања када је реч о конкурсима за удружења. За разлику од конкурса за медије, овде ни Закон ни Уредба не помињу изричито руководиоца органа који расписује конкурс, већ се каже да то чини надлежни орган. Ипак, за очекивати је да у великом броју органа управо њихови руководиоци расписују ове конкурсе, што произлази из њихових општих надлежности руковођења.

1. На основу чл. 38. ст. 2. Закона Влада, односно министарство надлежно за област у којој се остварују основни циљеви удружења додељује средства из става 1. овог члана на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма.
2. На основу чл. 6. ст. 1. Уредбе, додела средстава се врши на основу конкурса који расписује надлежни орган и оглашава на званичној интернет страници надлежног органа и порталу е-Управа.

Занимљиво је да су правилницима које доносе локалне самоуправе предвиђена нешто другачија решења. Тако, у Правилнику града Прокупља се предвиђа да градоначелник у име града потписује уговор о додели средстава. Градоначелник посебним решењем образује Комисију која врши стручну процену и избор удружења грађана и НВО којима се додељују буџетска средства. Комисија такође шаље предлоге пројекта Градском већу, прати реализацију програма и пројеката и утврђује испуњеност обавеза предвиђених уговором о њиховој реализацији. Административне и стручне

послове за потребе Комисије обавља надлежно одељење Градске управе. С друге стране, Градско веће расписује конкурс, доноси одлуку о избору програма, доноси одлуку о утврђивању висине средстава која ће бити расподељена, одређује проценат намене средстава за суфинансирање пројеката, за сваки конкурс може да одреди ближе критеријуме за оцењивање пројеката. У Правилнику града Сремске Митровице предвиђено је да конкурс расписује градска управа, а њен Начелник посебним решењем образује конкурсну комисију. Начелник управе и врши одабир програма и пројекта, док градска управа прати реализацију пројекта.

У одлучивању поводом конкурса за удружења Законом није директно предвиђено учешће државних службеника, односно службеника у органима АП и локалних самоуправа, али се кроз одредбе Уредбе посредно може закључити да ће неке послове управо вршити ти службеници. Акти локалних самоуправа редовно предвиђају обавезе службеника запослених у њиховим органима приликом одлучивања поводом конкурса, како се може видети из следећих одредаба:

1. Надлежни органи по службеној дужности утврђују да ли је удружење уписано у регистар надлежног органа и да ли се, према статутарним одредбама, циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује (чл. 6. ст 3. Уредбе);
2. Административне и стручне послове за потребе Комисије обавља надлежно одељење Градске управе (чл. 9. ст. 4. Правилника о начину и поступку остваривања права на доделу средстава из буџета града Прокупља за програме и пројекте удружења грађана односно невладиних организација – "Сл. лист града Прокупља", бр. 7/2019 и 2/2021);
3. Организационе и административно-техничке послове за потребе Комисије обављаће градска управа која је расписала конкурс (Чл. 8. ст. 8 Правилника о ближим критеријумима, начину и поступку доделе средстава или недостајућег дела средстава из буџета града Сремска Митровица за подстицање програма и пројеката од јавног интереса која реализују удружења – "Сл. лист града Сремска Митровица", бр. 14/2019).

Најзад, у одлучивању учествује и комисија. Владина Уредба прописује обавезу формирања комисије за спровођење конкурса, као и неке од надлежности комисије.

Члан 8. Уредбе прописује да ће надлежни орган за спровођење конкурса образовати конкурсну комисију и својим актом ближе уредити њен састав, број чланова, као и друга питања значајна за рад комисије. Комисија утврђује листу вредновања и рангирања пријављених програма у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење пријаве (чл. 9). Чл. 10. Уредбе прописује да у комисију могу бити именована и лица представници стручне јавности, односно да надлежни орган може ангажовати и стручњаке за поједине области ради припреме анализе о успешности, квалитету и остварењу циљева програма који се реализују. Чланови комисије не добијају накнаду за свој рад (чл. 8. ст. 7. Уредбе).

Из описаног се може закључити да сукоб интереса може да се јави како код руководиоца органа који додељује средства на конкурс, тако и код запослених у том органу, као и код чланова комисије који нису запослени у органу који је расписао конкурс. Ситуације у којима сукоб интереса може да

се јави за сваку од наведених категорија лица није једнаке врсте, имајући у виду природу одлука које доносе или на које могу да утичу, па се мора размотрити посебно.

## Уређење сукоба интереса у Закону о удружењима и подзаконским актима

Закон о удружењима нема у својим одредбама члан који би се односио на могући сукоб интереса приликом одлучивања о програмима који реализују удружења, а који су од јавног интереса. У Уредби (чл. 8) је прописано да су чланови комисије дужни да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и одлучивањем комисије, односно спровођењем конкурса („Изјава о непостојању сукоба интереса“). Истим чланом регулисано је и шта представља сукоб интереса, као и начин и обавеза поступања члана комисије у случају да сазна да се налази у сукобу интереса.

Уредба у чл. 8. ст. 4. садржи и одредбу која каже да *„у случају сазнања да се налази у сукобу интереса, члан комисије је дужан да о томе одмах обавести остале чланове комисије и да се изузме из даљег рада комисије. О решавању сукоба интереса надлежни орган одлучује у сваком случају посебно, а када утврди сукоб интереса, именовате у комисију новог члана као замену“*. Ово значи да и након именовања комисије, њени чланови и даље имају обавезу да пазе на то да ли се налазе у сукобу интереса. Тако, на пример, уколико би се брат члана комисије запослио у удружењу које је учествовало на конкурс, члан комисије би имао обавезу да се изузме из њеног даљег рада.

Члан 17. Уредбе регулише питање сукоба интереса код корисника средстава, то јест унутар самог удружења које је добило средства на конкурс. Прописано је да сукоб интереса постоји у ситуацији у којој је непристрасно извршење уговорних обавеза било ког лица везаног уговором угрожено због прилике да то лице својом одлуком или другим активностима учини погодност себи или са њим повезаним лицима (чланови породице: супружник или ванбрачни партнер, дете или родитељ), запосленом, члану удружења, а на штету јавног интереса и то у случају породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса са тим лицем. Прецизирано је да се не сматра сукобом интереса када корисник средстава спроводи програм који је усмерен на чланове удружења као кориснике програма који припадају социјално осетљивим групама или особама са инвалидитетом.

И у овом случају су предвиђена правила за разматрање сукоба интереса. Та правила би требало да примени „надлежни орган“ (онај који је доделио средства). Тај орган би могао да од удружења затражи сва потребна обавештења и документацију, а да у случају утврђеног сукоба интереса затражи од удружења да предузме одговарајуће мере у року од 30 дана.

Одредбе члана 17. су написане тако да се односе само на доношење одлука унутар самог удружења – корисника средстава, а не и за случај евентуалне повезаности између чланова удружења, лица која су ангажована на пројекту и функционера и запослених унутар органа који је доделио средства.

## Уређење сукоба интереса код јавних функционера

Ко су јавни функционери

Иако прописи који се односе на удружења садрже само делимично правила о сукобу интереса код свих учесника у поступку доделе средстава на конкурс, то не значи да је питање сукоба интереса није уређено и кроз друге прописе. Наиме, на поједине доносиоце одлука (оне који имају својство јавних функционера) односе се одредбе Закона о спречавању корупције („Службени гласник РС“, бр. 35 од 21. маја 2019, 88 од 13. децембра 2019, 11 од 12. фебруара 2021 - Аутентично тумачење тумачење и 94 од 27. септембра 2021). Према постојећим законским одредбама та правила се односе на министре, државне секретаре и помоћнике министара, као и секретаре министарстава. Оне се такође односе на надлежног покрајинског секретара, подсекретара, заменика и помоћника покрајинског секретаријата. На локалном нивоу јавни функционери су градоначелник / председник општине, њихови заменици, чланови градског / општинског већа, начелници градских / општинских управа, као и одборници у скупштинама (што је мање релевантно за питање конкурса). Списак актуелних јавних функционера доступан је овде:

[https://www.acas.rs/pretraga\\_registra/#/acas/funkcioner](https://www.acas.rs/pretraga_registra/#/acas/funkcioner)

Правила о сукобу интереса за јавне функционере

За јавне функционере су релевантне следеће одредбе Закона о спречавању корупције:

### **Одредбе о дефиницијама (члан 2)**

....

5) „члан породице“ је супружник или ванбрачни партнер, родитељ или усвојитељ, дете или усвојеник јавног функционера;

6) „повезано лице“ је члан породице јавног функционера, крвни сродник јавног функционера у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, као и физичко или правно лице које се према другим основама и околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са јавним функционером;

...

### **Основна правила о обављању јавне функције (члан 40)**

*Јавни функционер дужан је да јавни интерес не подреди приватном, да се придржава прописа који уређују његова права и обавезе и ствара и одржава поверење грађана у савесно и одговорно обављање јавне функције.*

*Јавни функционер не сме бити зависан од лица која би могла да утичу на његову непристрасност, нити да користи јавну функцију зарад стицања било какве користи или погодности за себе или повезано лице.*

*Јавном функционеру је забрањено да употреби, ради стицања користи или погодности себи или другом или доношења штете другом, информације до којих дође на јавној функцији, ако нису доступне јавности.*

#### **Појам сукоба интереса (Члан 41.)**

*Сукоб интереса је ситуација у којој јавни функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на обављање јавне функције.*

*Приватни интерес је било каква корист или погодност за јавног функционера или повезано лице.*

#### **Обавештавање Агенције (Члан 42.)**

*Јавни функционер је дужан да, приликом ступања на дужност и током вршења јавне функције, без одлагања, а најкасније у року од пет дана, писмено обавести непосредно претпостављеног и Агенцију о сумњи у постојање сукоба интереса или о сукобу интереса који он или са њим повезано лице има.*

*Јавни функционер је дужан да прекине поступање у предмету у којем постоји сумња у сукоб интереса, изузев ако постоји опасност од одлагања.*

*Агенција даје мишљење о томе да ли постоји сукоб интереса у року од 15 дана од дана пријема обавештења јавног функционера.*

*Ако јавни функционер тражи мишљење о постојању сукоба интереса у поступку јавних набавки, Агенција даје мишљење о томе у року од осам дана.*

*Агенција може да позове јавног функционера и тражи да достави потребне податке, у циљу прибављања информација о постојању сукоба интереса из ст. 1. и 4. овог члана.*

*Ако Агенција утврди да постоји сукоб интереса из ст. 1. и 4. овог члана, о томе обавештава функционера и орган у коме он врши јавну функцију и предлаже мере за отклањање сукоба интереса.*

*Одредбе ст. 1. и 6. овог члана не искључују примену одредби о изузећу прописаних другим законима.*

#### **Покретање поступка одлучивања о постојању сукоба интереса (Члан 43.)**

*Агенција покреће по службеној дужности поступак у коме одлучује о постојању сукоба интереса, у року од две године од дана сазнања за постојање поступања или непостапања јавног функционера које је изазвало сумњу у сукоб интереса.*

*Поступак из става 1. овог члана не може се покренути или окончати, ако је од поступања или непостапања јавног функционера које је изазвало сумњу у сукоб интереса протекло пет година.*

*Агенција може да покрене поступак и по пријави физичког или правног лица.*

## Примена правила о сукобу интереса за јавне функционере

На основу ових одредаба, на пример, министри, покрајински секретар, као и градоначелници и председници општина, били би у обавези да Агенцију за спречавање корупције у року од пет дана писмено обавесте о „сумњи у сукоб интереса“ или о „сукобу интереса“ коју имају у вези са доношењем одлука о конкурсима. На пример, то би значило да градоначелник чији је супружник члан органа неког удружења које се нашло на списку предложених пројеката од стране стручне комисије, мора да се обрати Агенцији за спречавање корупције пре него што потпише одлуку о додели средстава.

Такође, министар, покрајински секретар или градоначелник би морао да се обрати Агенцији уколико има недоумице о томе да ли је неки његов пријатељ/познаник/бивши пословни партнер и слично који је запослени или члан органа удружења *повезано лице* у смислу Закона, те да ли сме да учествује у процесу одлучивања, односно да ли сме да потпише одлуку о додели средстава.

Према одредбама Закона о спречавању корупције, функционер би „био дужан да прекине поступање у предмету у којем постоји сумња у сукоб интереса, изузев ако постоји опасност од одлагања“. Остаје недоречено да ли би се у случају неких конкурса тумачило да таква опасност постоји. На пример, такве дилеме би се могле јавити због тога што је конкурс расписан касно и што би чекање на мишљење Агенције додатно одужило чекање на реализацију програма удружења и угрозило њихово спровођење. Још снажнији аргумент би могло да буде поштовање рокова из члана 9. Уредбе. Према тој одредби, комисија утврђује листу вредновања и рангирања програма у року од 60 дана, након чега је омогућен увид у периоду од 3 дана и 8 дана за приговоре. О приговору се одлучује у року од 15 дана, а одлука се доноси у следећих 30 дана.

Зато би требало размотрити да се питање решавања сукоба интереса уреди додатно кроз подзаконске акте, нарочито у погледу чекања на мишљење Агенције о могућем сукобу интереса. То би могло бити постављање обавезе функционеру да затражи мишљење Агенције у одређеном року пре истека рока за доношење одлуке о расподели средстава, односно, најмање 15 дана пре истека тог рока (или нешто дуже, имајући у виду могућност да Агенција свој одговор доставља поштом).

Битно је напоменути да би до сукоба интереса јавних функционера могло да дође и у неким претходним фазама конкурса – на пример, код именовања чланова комисије. Међутим, у тим

ситуацијама није реч о повезаности функционера са учесницима конкурса, већ са појединцима који су чланови стручне комисије. Последица неразрешеног сукоба интереса у тим ситуацијама неће бити непримерени утицај на одабир пројеката који ће бити суфинансирани (јер није реч о повезаности са учесницима конкурса), већ то може бити одабир кандидата који су на неки начин повезани са самим функционером (нпр. зарад омогућавања да кроз рад у комисији стекне референце за неки будући посао). Функционер и у овом случају мора да поштује правила из Закона о спречавању корупције.

Остаје недоумица на који начин се неки од наведених облика сукоба интереса може разрешити. Наиме, у случају да сам руководиоца није подобан да одлучује о том питању због сукоба интереса, поставља се питање ко би одлучивао уместо њега. То може бити државни секретар, заменик покрајинског секретара, заменик градоначелника (председника општине), будући да су то лица која мењају ове функционере у случају спречености. Међутим, и тада се може поставити питање сукоба интереса. Наиме, на основу члана 24. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 - др. закон), државни секретар за свој рад одговара министру и Влади, поставља га и разрешава Влада, на предлог министра. Стога би се могло тумачити да ни државни секретар не може да одлучује у потпуности непристрасно о питањима због којих сам министар има сукоб интереса.

## Службенички прописи

За сукоб интереса код запослених (осим функционера) у Министарствима, Покрајинском секретаријату и локалним самоуправама примењују се и одредбе Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79 од 16. септембра 2005, 81 од 23. септембра 2005 - исправка, 83 од 30. септембра 2005 - исправка, 64 од 13. јула 2007, 67 од 20. јула 2007 - исправка, 116 од 22. децембра 2008, 104 од 16. децембра 2009, 99 од 11. септембра 2014, 94 од 19. октобра 2017, 95 од 8. децембра 2018 157 од 28. децембра 2020.), односно одредбе **Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе** ("Службени гласник РС", бр. 21 од 4. марта 2016, 113 од 17. децембра 2017, 113 од 17. децембра 2017 - др. закон, 95 од 8. децембра 2018.)

### **Пријављивање интереса у вези с одлуком органа.**

Члан 44. Закона који уређује ова питања код запослених у покрајинској и локалној администрацији налаже службеницима да писмено обавесте непосредног руководиоца о сваком интересу који тај службеник или с њиме повезано лице, може имати у вези са одлуком у чијем доношењу учествује, ради одлучивања о изузећу (службеник на положају писмено обавештава орган надлежан за његово постављење.) Поред тога, примењују се и друга правила о изузећу која су прописана Законом о општем управном поступку.

Закон о државним службеницима је детаљнији. Ту се у члану 25. дефинише сукоб интереса (на исти начин као и за функционере), као и генерална дужност службеника да предузме све што је у његовој могућности како би избегао било какву ситуацију сукоба интереса, а ако се таква ситуација није могла избећи, примењују се одредбе овог закона о управљању сукобом интереса. Правила за функционере се примењују када је реч о одређивању круга повезаних лица.

Члан 30. поставља обавезу службеницима да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана писмено пријаве непосредном руководиоцу постојање приватног интереса у вези са обављањем одређених послова и уздржавање од даљих активности које могу угрозити јавни интерес, док руководиоца не одреди другог државног службеника који ће обављати те послове.

Сматраће се да приватни интерес нарочито постоји ако државни службеник учествује у пословима надзора или контроле, односно у другим пословима у којима се одлучује о правима и обавезама правних лица или предузетника код којих државни службеник обавља додатни рад или је обављао додатни рад у периоду од две године пре вршења надзора или контроле, односно одлучивања.

Ако непосредни руководиоца сматра да не постоји однос зависности или приватни интерес који оправдава изузимање државног службеника из обављања одређених послова, дужан је да о томе обавести државног службеника у року од три дана од дана пријема пријаве након чега државни службеник наставља рад на тим пословима. Кад државним органом руководи државни службеник, он о интересу писмено обавештава државни орган или тело надлежно за његово постављење. Правила о изузећу из ЗУП-а се свакако примењују.

Ако државни службеник има сумњу у погледу тога да ли постоји сукоб интереса дужан је да о томе у року од три дана писмено затражи мишљење руководиоца, а руководиоца је дужан да државном службенику достави писмени одговор у року од пет дана од дана пријема захтева за мишљење. Такође, државни орган дужан је да одреди државног службеника који ће бити обучен да даје савете и смернице другим државним службеницима и руководиоцу у вези са спречавањем сукоба интереса, разматра ефикасност примене правила о сукобу интереса у државном органу и предлаже мере за њихово унапређење и сачини извештај о управљању сукобом интереса у државном органу. Државни орган објављује годишњи извештај о управљању сукобом интереса у државном органу. (чланови 30а и 30б који су уведени допунама из 2018).

Из ових одредаба се може уочити пре свега то да правила о сукобу интереса и његовом решавању нису у једнакој мери развијена за јавне службенике на републичком и другим нивоима власти. У фокусу законодавца су питања сукоба интереса до кога може доћи када службеник обавља послове који су у вези са привредним субјектима у којима он има неки приватни интерес (додатни рад у удружењу). Међутим, и у другим случајевима повезаности или макар сумње у повезаност, постоји обавеза обавештавања руководиоца или тражења савета од посебно одређеног службеника. То би, на пример, могле бити ситуације када се на конкурс пријави удружење код којег је запослен неко од рођака службеника који обавља послове у вези са тим конкурсом.

## Примена правила одлучивања у Управном поступку

Приликом разматрања постојећих правила такође треба имати у виду и одредбе Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18 од 1. марта 2016, 95 од 8. децембра 2018 - Аутентично тумачење). Оне се односе како на јавне функционере, тако и на јавне службенике који учествују у поступку одлучивања.

У питању су следеће одредбе:

### **Овлашћено службено лице и делегација овлашћења (члан 39)**

*(1) Орган поступа у управној ствари преко овлашћеног службеног лица.*

*(2) Овлашћено службено лице, у смислу овог закона, јесте лице које је распоређено на радно место које чине и послови вођења поступка и одлучивања у управној ствари, или само послови вођења поступка или предузимања појединих радњи у поступку.*

*(3) Ако службено лице није одређено, решење у управном поступку доноси руководилац органа.*

*(4) Орган на погодан начин објављује која су службена лица овлашћена за одлучивање у управним стварима, а која за предузимање радњи у поступку пре доношења решења.*

*(5) Колегијални орган може да овласти свог члана да води управни поступак и припрема одлуку.*

### **Изузеће овлашћеног службеног лица (Члан 40.)**

*(1) Овлашћено службено лице мора бити изузето:*

*1) ако је у поступку странка, сведок, вештак или законски заступник или пуномоћник странке;*

*2) ако је са странком, законским заступником или пуномоћником странке крвни сродник у правој линији, а у побочној линији до четвртог степена закључно, супружник или ванбрачни партнер или сродник по тазбини до другог степена закључно, па и када је брачна заједница престала;*

*3) ако је са странком у односу старатеља, усвојитеља, усвојеника или хранитеља;*

*4) ако је са законским заступником или пуномоћником странке у односу усвојитеља или усвојеника;*

*5) ако је учествовало у првостепеном поступку;*

*6) ако остварује накнаду или друга примања од странке или је ангажовано у управном одбору, надзорном одбору или радном или стручном телу странке;*

7) ако исход поступка може да му донесе директну корист или штету;

8) ако постоје друге чињенице које доводе у сумњу његову непристрасност.

(2) Чим сазна да постоји неки разлог за изузеће из става (1) тач. 1)–7) овог члана, овлашћено службено лице **застаје с поступком и о разлогу за изузеће одмах обавештава лице или орган који одлучује о изузећу**. Кад сазна да постоји разлог за изузеће из тачке 8) овог члана оно о томе само обавештава лице или орган који одлучује о изузећу.

(3) Изузеће овлашћеног службеног лица може да захтева странка, у ком случају овлашћено службено лице поступа као да је оно сазнало да постоји неки разлог за изузеће. Странка је дужна да у захтеву наведе чињенице због којих сматра да постоји разлог за изузеће.

(4) Одредбе овог члана о разлозима за изузеће овлашћеног службеног лица сходно се примењују и на изузеће записничара и вештака.

(5) О томе да ли постоје разлози за изузеће записничара и вештака одлучује овлашћено службено лице.

#### **Одлучивање о изузећу овлашћеног службеног лица (Члан 41.)**

(1) О изузећу овлашћеног службеног лица одлучује **руководилац органа, о изузећу руководиоца органа одлучује орган који је прописом одређен, а ако то није случај – другостепени или надзорни орган.**

(2) О изузећу члана колегијалног органа одлучује **председавајући колегијалног органа, а о изузећу председавајућег – колегијални орган.**

(3) О изузећу се одлучује у року од пет дана од пријема обавештења овлашћеног службеног лица или захтева за изузеће.

(4) Колегијални орган чији је члан изузет наставља поступак без њега.

#### **Разлози за понављање поступка (Члан 176.)**

(1) Поступак који је окончан решењем против којег не може да се изјави жалба (коначно решење) понавља се:

...

3) ако је решење донело неовлашћено лице, или је поступак водило или у њему одлучивало неовлашћено лице или лице које је морало бити изузето;

...

Горе наведена правила из ЗУП се примењују **упоредо** са правилима из Закона о спречавању корупције (као и службеничких прописа). То значи да уколико је ЗУП предвидео неку обавезу које

нема у ЗСК, функционер мора и њу да поштује. У том смислу, занимљиво је размотрити да ли постоји могућност да се примене правила из ЗУП која предвиђају шири спектар забрана (изузећа) у односу на она која познаје ЗСК. То би значило да министар или градоначелник не би ни у којем случају смели да закључе уговор са удружењем уколико је законски заступник тог удружења њихов сродник четвртог степена (нпр. сестра од ујака). Међутим, не би постојали разлози за обавезно изузеће уколико је та иста рођака члан удружења. Чини се да су други разлози за изузеће већ обухваћени одредбама ЗСК.

Када је реч о државним и осталим јавним службеницима није потпуно јасно да ли би и за њих важила правила о изузећу. Наиме, они пружају административно – техничку подршку раду стручне комисије и обављају друге послове по налогу својих претпостављених или на основу правилника о систематизацији, а не доносе одлуке у тим предметима. Ипак у неким ситуацијама, начин обављања тог рада може утицати на одлучивање. Пример за то је разматрање потпуности пријава на конкурс и припрема материјала за комисију, прибављање информација од АПР и припрема информација за комисију у вези са тим и слично. Због тога би несумњиво било корисно да се правила о изузећу примене и на *рад службеника* који су на неки начин интересно повезани са учесницима конкурса, без обзира на то што они не доносе одлуке. Видели смо већ да је примена таквих правила несумњиво могућа на основу Закона о државним службеницима. Чини се да је она могућа и на основу ЗУП, имајући у виду да је реч о службеницима који „предузимају поједине радње у поступку“.

По свој прилици, одредбе Закона о општем управном поступку о изузећу не могу се применити и на чланове стручне комисије. Наиме, чланови комисије нису „службена лица“, јер је тај појам у ЗУП везан за појам „радног места“ (у органу), а чланови комисије се могу именовати из реда независних стручњака, који су запослени негде другде (или нису уопште).

## Сукоб интереса чланова комисије у прописима који се односе на удружења

Када је реч о сукобу интереса код самих чланова стручне комисије, актуелни Закон о удружењима не садржи одредбе које регулишу ово питање.

Подзаконским актом, Уредбом Владе Републике Србије прописано је следеће:

### **Комисија за спровођење конкурса (Члан 8.)**

*За спровођење конкурса надлежни орган образује конкурсну комисију (у даљем тексту: комисија) и својим актом ближе уређује састав, број чланова, као и друга питања значајна за рад комисије.*

*Чланови комисије дужни су да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и одлучивањем комисије, односно спровођењем конкурса (**Изјава о непостојању сукоба интереса**).*

*Именовано лице не може предузимати радње у својству члана Комисије пре него што потпише Изјаву из става 2. овог члана.*

*У случају **сазнања да се налази у сукобу интереса**, члан комисије је дужан да о томе одмах обавести остале чланове комисије и да се изузме из даљег рада комисије. О **решавању сукоба интереса** надлежни орган одлучује у сваком случају посебно, а када **утврди сукоб интереса**, именовате у комисију новог члана као замену.*

***Сукоб интереса постоји** ако члан комисије или чланови његове породице (брачни или ванбрачни друг, дете или родитељ), запослени или члан органа удружења које учествује на конкурс или било ког другог удружења повезаног на било који начин са тим удружењем, или у односу на та удружења има било који материјални или нематеријални интерес, супротан јавном интересу и то у случајевима породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса.*

*Ближа садржина Изјаве из става 2. овог члана и ближи поступак у коме се води рачуна о **непостојању сукоба интереса** уређује се интерним актом надлежног органа.*

*Чланови комисије не добијају накнаду за свој рад.*

#### **Коришћење средстава (Члан 11.)**

*Средства која се, у складу са овом уредбом, одобре за реализацију програма јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се закључује између надлежног органа и удружења.*

*Пренос средстава из става 1. овог члана врши се у складу са прописима којима се уређује пренос средстава и отварање рачуна корисника јавних средстава.*

*Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: утврђен предмет програма, рок у коме се програм реализује, конкретне обавезе уговорних страна, износ средстава и начин обезбеђења и преноса средстава, инструменти обезбеђења за случај ненаменског трошења средстава обезбеђених за реализацију програма, односно за случај неизвршења уговорне обавезе – предмета програма и повраћај неутрошених средстава.*

*Корисник средстава дужан је да пре склапања уговора надлежном органу достави изјаву да средства за реализацију одобреног програма нису на други начин већ обезбеђена као и **изјаву о непостојању сукоба интереса** и интерни акт о антикорупцијској политици.*

#### **Сукоб интереса код корисника средстава (Члан 17.)**

*Удружење ће предузети све потребне мере у циљу избегавања **сукоба интереса** приликом коришћења наменских средстава и одмах по сазнању обавестити надлежни орган о свим ситуацијама које представљају или би могле довести до сукоба интереса, у складу са законом.*

***Сукоб интереса постоји** у ситуацији у којој је непристрасно извршење уговорних обавеза било ког лица везаног уговором угрожено због прилике да то лице својом одлуком или другим*

*активностима учини погодност себи или са њим повезаним лицима (чланови породице: супружник или ванбрачни партнер, дете или родитељ), запосленом, члану удружења, а на штету јавног интереса и то у случају породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса са тим лицем.*

*Сваки **сукоб интереса** надлежни орган посебно разматра и може од удружења затражити сва потребна обавештења и документацију.*

*У случају **утврђеног постојања сукоба интереса** у спровођењу уговора, надлежни орган ће затражити од удружења да без одлагања, а најкасније у року од 30 дана, предузме одговарајуће мере.*

***Не сматра се сукобом интереса** када корисник средстава спроводи програм који је усмерен на чланове удружења као кориснике програма који припадају социјално осетљивим групама.*

Оно што ни кроз подзаконски акт није предвиђено јесте механизам за решавање појединих проблема – шта ће се догодити ако члан посумња да је у сукобу интереса (али није потпуно сигуран у то), како ће се заменити члан који јесте у сукобу интереса (односно како ће бити изабран) и како ће се решити ситуација уколико је постојао сукоб интереса, али га члан комисије није пријавио (које ће бити правне последице, на који начин ће они који су оштећени моћи да заштите своја права).

Решавање овог проблема је повезано са ширим питањем – одређивањем чланова комисије. Уредба прописује само могућност да се у комисију именују и лица представници стручне јавности. Чини се да би у том смислу било од велике користи када би у Закону или у подзаконском акту било прецизирано како ће се утврдити да је неко лице „представник стручне јавности“. Поред тога, било би од користи да постоји и обавеза органа да у комисију именује барем једно лице из „представника стручне јавности“.

Као и у случају медијских конкурса, решење за случај да се накнадно установи сукоб интереса код чланова комисије могло би бити именовање „резервних чланова“, који би се сматрали изабраним у Комисију у случају да се код неког од именованих чланова појави сметња. У супротном, поступак одлучивања би био у застоју све док руководилац не донесе ново решење, којим разрешава члана који има сукоб интереса и именује новог (садашње решење у Уредби). То би такође можда изискивало и понављање прикупљања предлога од овлашћених предлагача за чланове комисије. У сваком случају, требало би размотрити могућност да се објаве биографије кандидата (без појединих података о личности) за чланове комисије и информације о поступку њиховог одабира.

Алтернативно, могло би се прописати да се чланови комисије именују тек након подношења пријава на конкурс, када ће, на основу конкурсних пријава бити јасно који потенцијални чланови имају сукоб интереса.

Постојеће норме о спречавању и решавању сукоба интереса имају бројне слабости, укључујући и неке које су нормативног карактера. Тако је, у оквиру саме дефиниције сукоба интереса изостављена реч „је“ („ако је члан комисије ... запослен“), услед чега је цела одредба непримењива.

Даље, приликом набрајања разних облика сукоба интереса се без потребе апострофира један облик посредног сукоба интереса (члан комисије је повезан са другим удружењем које је повезано са удружењем које учествује на конкурс). Сукоб интереса услед посредне повезаности са удружењем које учествује на конкурс може једнако настати и када таква повезаност постоји са привредним субјектима или другим физичким и правним лицима. Пример за то би била ситуација где је члан комисије запослен у предузећу чији је власник председник управног одбора удружења које учествује на конкурс. Такав сукоб интереса није обухваћен актуелном дефиницијом. Завршетак дефиниције није довољно прецизан (*...или у односу на та удружења има било који материјални или нематеријални интерес, супротан јавном интересу и то у случајевима породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса*), а делимично представља и понављање оног што је претходно речено. Због тога би требало размотрити прецизирање одредбе, и расправити разне могуће видове сукоба интереса који се могу предвидети приликом наредних допуна ове Уредбе.

У члану 8. се такође предвиђа да ће се „ближи поступак у коме се води рачуна о **непостојању сукоба интереса**“ уредити „интерним актом надлежног органа“. Није потребно наглашавати да је реч о интерном акту, па би норму требало поправити у том погледу. Суштински, још је битније да се предвиди шири обухват интерног акта. Наиме, није реч само о томе да се уреди „вођење рачуна о непостојању сукоба интереса“, већ пре свега утврђивање да ли неки облик повезаности представља сукоб интереса који је релевантан за конкретан конкурс.

Најзад, у овом члану треба брисати одредбу према којој чланови комисије не добијају накнаду за свој рад. Уколико постоји могућност да орган обезбеди средства за рад чланова комисије, нема разлога да то не учини.

Имајући све ово у виду дајемо следећи:

Предлог за измену члана 8. и 10. Уредбе

(све предложене измене су приказане кроз *track changes*)

#### **Члан 8. Комисија за спровођење конкурса**

За спровођење конкурса надлежни орган образује конкурсну комисију (у даљем тексту: комисија) и својим актом ближе уређује састав, број чланова, као и друга питања значајна за рад комисије.

Поред чланова комисије, надлежни орган ће именовати и заменике чланова, који ће у случају наступања разлога који су предвиђени овим законом, обављати послове члана комисије уместо именованог члана.

За члана комисије не може се именовати лице које врши јавну функцију.

Чланови комисије дужни су да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и одлучивањем комисије, односно спровођењем конкурса (Изјава о непостојању сукоба интереса).

Именовано лице не може предузимати радње у својству члана Комисије пре него што потпише Изјаву из става 4. овог члана.

Сукоб интереса постоји ако је члан комисије или члан његове породице члан органа удружења, члан удружења, запослен или на други начин радно ангажован у удружењу које учествује на конкурс или је на други начин интересно повезан са удружењем које учествује на конкурс, одговорним лицем таквог удружења и са њима повезаним правним физичким и правним лицима.

Појам „сукоба интереса“, као и појам „јавне функције“, „члана породице“ и „повезаног лица“ тумачи се у складу са одредбама закона којим се уређује спречавање корупције код јавних функционера.

Нарочито ће се сукобом интереса подразумевати следеће ситуације:

- 1) Члан комисије, члан његове породице, крвни сродник у правној линији или у побочној линији закључно са четвртим степеном сродства, или тазбински сродник закључно са другим степеном сродства учествује у реализацији пројеката;
- 2) Лице из тачке 1) ће учествовати у реализацији пројекта;
- 3) Члан комисије, члан његове породице, правно лице у којем је члан комисије или члан његове породице члан орган управљања или у којем има акције или уделе у вредности већој од 10% има уговорни однос са удружењем које учествује на конкурс или са другим правним лицем и предузетником који ће учествовати у реализацији пројекта;
- 4) Члан комисије је члан органа управљања или има власнички удео у правном лицу које је оснивач удружења које учествује на конкурс или код другог правног лица које ће учествовати у реализацији пројекта;

Ближа садржина Изјаве из става 4. овог члана и поступак којим се ближе уређују околности које се сматрају сукобом интереса и утврђивање сукоба интереса уређују се актом надлежног органа.

Одмах по сазнању да се налази у сукобу интереса, члан комисије је дужан да обавести лице које га је именovalo, остале чланове комисије и свог заменика и да се изузме из даљег рада комисије. Даном изузимања члана из рада комисије, сва права и дужности преузима заменик члана.

По пријему обавештења о сумњи у постојање сукоба интереса члана комисије, надлежни орган ће у року од 15 дана донети и објавити образложену одлуку којом утврђује да нема сметњи да члан комисије настави са радом, односно одлуку којом се члан комисије разрешава.

У случају потребе, надлежни орган ће пре доношења одлуке прибавити мишљење Агенције за спречавање корупције, која је дужна да такво мишљење, на основу предочених информација, достави у року од седам дана.

#### **Члан 10. Учешће стручне јавности**

У комисију се именује најмање један представник стручне јавности.

Надлежни орган може ангажовати и стручњаке за поједине области ради припреме анализе о успешности, квалитету и остварењу циљева програма који се реализују.

Ближа мерила, критеријуме и поступак одабира стручњака из ст. 1. и 2. овог члана прописује својим актом надлежни орган из члана 5. став 2. ове уредбе, односно у складу са чланом 6. став 2. ове уредбе, приликом утврђивања конкурсних услова.